Cena pojedyńczego egzemplarza 10 gr.

Dzisiejszy numer zawiera 4 strony

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 79 gr. z odnoszeniem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10—12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków, budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 łam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-łam. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski" wychodzi trzy razy tygodn. i to: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Dla spraw spornych jest właściwy Sąd w Wąbrzeźnie. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 40 | **Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub,** wtorek dnia 4 kwietnia 1933 r. | Rok XIII

BÓJKA DWÓCH OBOZÓW CYGAŃSKICH O PIĘKNĄ DZIEWCZYNĘ.

Białogród. W pewnej wsi w Bosnji doszło do gwałtownego starcia między dwoma plemionami cygańskiemi.

W czasie bójki jeden cygan został zabity a dwudziestu odniosło ciężkie rany w tem dwóch — śmiertelnie.

Starcie wywołała młoda kobieta, wyjątkowej urody którą matka sprzedała za 700 dynarów wrogiemu rodowi cygańskiemu.

—o—

WYBUCH W DROGERJI.

Poznań. W jednej z drogeryj na Świętym Łazarzu wydarzył się tragiczny wypadek, mianowicie wskutek spalenia się pasty do podłóg w czasie jej przetapiania, a następnie wybuchu gazów utracił życie zatrudniony w tej firmie 16-letni posłaniec Tadeusz Albrecht a spieszący mu z pomocą 18-letni Frankosz doznał poparzeń twarzy i rąk.

—o—

POŻAR W FABRYCE CEGIELSKIEGO.

Poznań. Onegdaj po południu wybuchł pożar w fabryce Cegielskiego. W płomieniach stanęła 30 metrowa hala fabryczna, w której mieści się t. zw. oczyszczalnia odlewów żelaznych.

Po 2-godzinnej akcji ratowniczej — ogień ugaszono. Spłonęła część dachu drewnianego, część hali oraz szatnia rzemieślników fabrycznych. Cały budynek został uszkodzony. Jest prawdopodobne że ogień spowodował któryś z opuszczających fabrykę robotników przez rzucenie niedopałka papierosa.

Straty wynoszą około 20.000 zł.

—o—

USTAWA O WYPUSZCZENIU BILETÓW SKARBOWYCH.

Warszawa. W Dz. U. R. P. Nr. 22 z dnia 31 ubm. ogłoszona została ustawa z dnia 24 ubm., upoważniająca Ministra Skarbu do wypuszczania biletów skarbowych w serjach, z terminami płatności nie dłuższemi niż 1 rok. Ogólna suma równocześnie znajdujących się w obiegu biletów skarbowych nie może przekraczać 200 miljonów zł. Bilety skarbowe są wolne od podatku od kapitałów i rent. Mają one wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne. Bilety skarbowe ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat od dnia ich płatności.

Wszelkie inne warunki emisji ustali minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Ustawa weszła w życie z dniem ogłoszenia.

—o—

GAZETA W JĘZYKU KURDYJSKIM

Moskwa. W Erywaniu zaczęła wychodzić jedyna w świecie gazeta w języku kurdyjskim p. n. „Ria taza" (nowa droga).

Ponieważ kurdowie nie posiadają alfabetu — gazeta drukowana jest czcionkami łacińskiemi.

W sprawie prasy niemieckiej w Polsce

Przewrót polityczny na terenie Niemiec przyniósł szereg represyj i aktów terroru w stosunku do miejscowej ludności polskiej. Jednym z najistotniejszych przejawów tego terroru było zawieszenie niemal całej polskiej prasy mniejszościowej na cały okres wyborów do ciał parlamentarnych oraz samorządowych.

W sprawie tej Zarząd Główny Związku Obrony Kresów Zachodnich interwenjował w dniu 17 marca br. u Pana Ministra Pierackiego, domagając się — w myśl zapowiedzi Pana Ministra Becka w komisji sejmowej spraw zagranicznych zastosowania tych samych zarządzeń i środków działania w stosunku do prasy niemieckiej mniejszościowej w Polsce.

Możność wychodzenia prasy polskiej w Niemczech została wprawdzie przywrócona. Jednakże warunki wychodzenia tej prasy są nadal niesłychanie ciężkie, w szczególności ze względu na represje w stosunku do jej kolporterów i nawet czytelników.

Równocześnie zaś zastosowane zostały środki represyjne w stosunku do szeregu pism polskich w kraju, którym zabroniono wstępu na tereny Rzeszy Niemieckiej, pozbawiając w ten sposób ludność polską gazet, do których przywykła, i zmniejszając tem samem dalszy zasięg polskiego słowa pisanego.

W tych warunkach Związek Obrony Kresów Zachodnich ponownie zwraca się do władz Rzeczypospolitej o wzięcie pod uwagę środków, zabezpieczających równorzędne traktowanie spraw polskich w Niemczech oraz zapraw niemeckch w Polsce.

W szczególności chodzi tu o zwrócenie uwagi na ton prasy niemieckiej w Polsce i zapobieżenie zamieszczaniu przez tę prasę artykułów, dopuszczalnych z punktu widzenia obowiązku lojalności obywatelskiej, oraz o zastosowanie represyj w stosunku do najbardziej wrogich Polsce pism hitlerowskich, które posiadają prawo wstępu na teren naszego państwa pomimo niesłychanego, wprost napastliwego i pogardliwego sposobu wyrażania się o państwie i narodzie polskim.

W stosunku zaś do społeczeństwa zwracamy się z apelem o powstrzymanie się od wszelkiego okazywania pośredniego poparcia prasy niemieckiej, w postaci nabywania lub prenumerowania pism niemieckich, w szczególności zaś bezwzględne powstrzymanie wszelkich ogłoszeń dla prasy niemieckiej na terenie Rzeczypospolitej, jak również o usunięcie całej prasy niemieckiej z polskich lokali kawiarnianych, restauracyjnych i t. p.

Niechaj równość praw ludności polskiej w Niemczech i ludności niemieckiej w Polsce przestanie być fikcją, a stanie się wreszcie realną rzeczywistością dnia codziennego. O to będziemy walczyć i w walce tej nie ustaniemy!

ZWIĄZEK OBRONY KRESÓW ZACHODNICH

POZNAŃ, 30 marca 1933

NIESŁUSZNE PODEJRZENIA...

Rewizję przeprowadzają nawet w kościołach

PIŁA. Dnia 31 marca o godzinie 6-tej wieczorem hitlerowcy w obecności żandarma dokonali rewizji na plebanji w Zakrzewie u ks. dr. Domańskiego, prezesa Związku Polaków w Niemczech. — Jako powód rewizji podano ks. Domańskiemu poszukiwanie ukrytej broni.

Po dokładnem przeszukaniu całej plebanji zakrzewskiej zażądano otwarcia kościoła i dokonano tu również szczegółowego poszukiwania nie oszczędzając ołtarza.

W czasie rewizji zebrała się przed kościołem ludność zakrzewska, do której ks. Domański wygłosił słowa uspokojenia. Zarówno na plebanji jak i w kościele nic nie znaleziono.

Rewizja u ks. Domańskiego powszechnie czczonego i zasłużonego działacza polskiego, wywołała wśród ludności polskiej wielkie wrażenie.

Jednocześnie dokonano rewizji u 5 Polaków w Zakrzewie, również bez żadnego rezultatu.

Uroczyste rozpoczęcie „Roku Świetego"

Citta del Vaticano — Papież dokonał w sobotę dnia 1 kwietnia otwarcia Wielkich Wrót Bazyliki św. Piotra, która to ceremonja stanowi rozpoczęcie Roku Świętego.

Papież uderzył trzykrotnie złotym młotkiem w bramę, która się otworzyła, i wszedł do Bazyliki.

Po uczczeniu Najświętszego Sakramentu Papież udzielił zebranym wiernym błogosławieństwa i opuścił Bazylikę, żegnany owacyjnie przez zgromadzone tłumy.

Ceremonja odbyła się w obecności najwyższych przedstawicieli duchowieństwa i zakonów oraz olbrzymich tłumów pielgrzymów, przybyłych z całych Włoch i z zagranicy.

Obecni byli także b. król grecki Jerzy z członkami swej rodziny, księżniczka belgijska Stefanja, korpus dyplomatyczny i przedstawiciele władz włoskich oraz dworu.

Jednocześnie odbyły się analogiczne ceremonje w bazylikach św. Pawła, Santa Maria Maggicra i św. Jana Laterańskiego, gdzie aktu otwarcia wrót dokonali kardynałowie. Ceremonja odbyła się przy dźwiękach dzwonów wszystkich kościołów rzymskich.

KARY ŚMIERCI PRZEZ POWIESZENIE WPROWADZONO W NIEMCZECH. —

Berlin. Ustawa o karze śmierci przez powieszenie wydana przez rząd Rzeszy dnia 29 marca, przewiduje karę śmierci za przestępstwa przewidziane w dekrecie prezydenta Rzeszy o ochronie narodu i państwa, popełnione pomiędzy 31 stycznia a 28 lutego, oraz dla szeregu przestępstw popełnionych później.

Na podstawie nowego rozporządzenia rząd Rzeszy może zażądać, by każdy wyrok śmierci był wykonany przez powieszenie.

Z POLSKIEGO PORTU.

OTWARCIE NOWEJ LINJI.

W sobotę odbyła się w porcie gdyńskim uroczysta inauguracja nowej linji okrętowej, która połączy Gdynię z portami Ameryki Południowej. Linja ta zostala uruchomiona przez znanego armatora szwedzkiego Johnsona ze Sztokholmu. —

Na uroczystości która odbyła się na motorowcu „Pacific" wzięli udział przedstawiciele linji ze Sztokholmu oraz zaproszeni goście z pośród miejscowych władz i sfer gospodarczych i portowych. Statki na nowej linji kursować będą co miesiąc. Następnym statkiem, który przybędzie do Gdyni w dniu 1 maja będzie motorowiec „Kronprinzessan Margareta" znany w Polsce z tego, że na jesieni roku ub. uratował załogę statku polskiego — „Niemen".

—:o:—

ZNACZENIE GDYNI WZRASTA

O stale rosnącem znaczeniu portu gdyńskiego w światowych obrotach handlowych może świadczyć fakt, że w sobotę stało w basenach portowych 9 dużych statków oceanicznych.

WYLEW DNIEPRU.

Moskwa. Z Ukrainy donoszą o silnym wylewie Dniepru. Na stacji Nikopol woda zatopiła około 70 wagonów materjału budowlanego.

Co się dzieje w Niemczech?

Ogłoszony na sobotę bojkot antyżydowski w Niemczech miał, według nadeszłych informacyj, naogół przebieg spokojny. W godzinach rannych na ulicach Berlina pojawiły się liczne grupy szturmowców, rozstawiając posterunki przed sklepami żydowskiemi i rozlepiając na witrynach i szyldach ostrzegawcze plakaty z napisami: „Niemcy brońcie się, nie kupujcie u żydów", „W tym sklepie nie wolno kupować" i t. d.

Wiele sklepów i domów towarowych czyniąc zadość wezwaniu związku właścicieli zamknęło swe podwoje. Z domów towarowych jedynie dom Wertheima był otwarty. Znane zakłady gastronomiczne Kempińskiego objęte były bojkotem. — Po mieście krążyły patrole na samochodach, z których przywódcy narodowosocjalistyczni wygłaszali przemówienia. Akcję bojkotu prowadziło około 70.000 zorganizowanych hitlerowców. Na ulicach widziano pozatem wielu członków sztafet ochronnych ze znaczkami w kształcie trupiej czaszki na czapkach.

Na głównych arterjach centrum i w dzielnicy zachodniej, gdzie większość sklepów była objęta bojkotem, wyległy na ulice tłumy ciekawych.

Operatorzy towarzystw filmowych do konywali akcji z przebiegu akcji bojkotowej — donoszą również o licznych wydaleniach pracowników żydów ze sklepów i przedsiębiorstw objętych bojkotem

W godzinach popołudniowych pojawiły się na ulicach pochody pracowników poszczególnych firm. Akcją bojkotową objęci byli także lekarze i adwokaci żydzi, przy szyldzikach których również nalepiono plakaty ostrzegawcze. Posterunki ustawione przed sądami nie dopuszczały do wnętrza adwokatów — żydów. Również nie wpuszczano żydów do bibljoteki państwowej.

Według wiadomości napływających z prowincji, przebieg bojkotu w większych miastach miał ten sam charakter co w Berlinie. W północnych i zachodnich Niemczech przedsiębiorstwa żydowskie były zamknięte. Z innych stron donoszą o zamykaniu sklepów po rozpoczęciu się akcji bojkotowej.

Z Prus Wschodnich i Saksonji donoszą o spokojnym przebiegu bojkotu. — Dotychczas nadeszła tylko wiadomość o samobójstwie fabrykanta trykotarzy, — Sachsa w Kamienicy w Saksonji, który w chwili aresztowania, odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru.

O krwawem zajściu w Kilonji biuro Wolfa ogłasza następujące doniesienie: adwokat i notarjusz Schumm, z pochodzenia żyd, dziś około godz. 11.39 strzelił do sztafetowca Waltera Asthaltera, według dotychczasowych doniesień bez żadnego powodu, raniąc go przytem ciężko w brzuch. — Sztafetowiec zmarł w klinice. — Wzburzony tłum zebrał się przed więzieniem policyjnem, zanim jeszcze możliwem było odtransportowanie adwokata Schumma.

Tłum wdarł si ędo więzienia, gdzie Schumm został zabity wystrzałami rewolwerowemi. Wszystko to miało tak szybki przebieg, że nie można było zapobiec wydarzeniom środkami policyjnemi. Tłum wtargnął również do sklepu ojca adwokata Schumma, niszcząc urządzenia wewnętrzne.

NOWE WYKOPALISKA W STRZEMIESZYCACH.

Sosnowiec. Z Dąbrowy donoszą: Podczas czerpania piasku na odkrywce Tow. francusko-polskiego w Strzemieszycach, gdzie w roku ubiegłym odkryto cmentarzysko historyczne i znaleziono sporo różnych ciekawych przedmiotów, natrafiono na nowe wykopaliska. Odkryto mia nowicie kilka grobów zwykłych oraz jeden kamienny, większych rozmiarów, jak również znaleziono glazurowane naczynie gliniane.

O wykopaliskach zawiadomiono Akademję Umiejętności w Krakowie.

Obniżka pensyj w Ameryce

LONDYN. Prezydent Roosevelt **zarządził 15%-we obcięcie wszystkich pensyj urzędników państwowych oraz wojskowych z dniem 1 kwietnia.** Zarządzenie to zaoszczędzi państwu rocznie 125 miljonów dolarów.

W obwieszczeniu swem Roosevelt oświadcza, iż koszty utrzymania w Stanach Zjednoczonych w stosunku do roku 1928 zmniejszyły się o 21,7 procent.

—:o:—

+ *Macierz Szkolna w Gdańsku* przystąpiła do utworzenia w roku bieżącym XIV-tej ochronki polskiej w jednej z najbardziej oddalonych od samego miasta placówek polskich, zamieszkałej w przeważnej części przez ludność polską, a wskutek fatalnego położenia odciętej prawie że w zupełności od wszelkich ośrodków kulturalnych.

W tym celu rozesłała Macierz Szkolna równocześnie z życzeniami noworocznemi cegiełki na ufundowanie tej ochronki. —

Napływające z całej Polski liczne datki świadczą o wysokiem poczuciu narodowem zawsze tak ofiarnego Społeczeństwa Polskiego, gdy chodzi o sprawę polską w Gdańsku.

W imieniu opuszczonej dziatwy polskiej, skazanej wskutek braku opieki kulturalnej na powolną germanizację — apelujemy do Tych, którzy dotychczas nie wykupili jeszcze cegiełki o przekazywanie kwot na P. K. O. 170.040 w Warszawie. —

Niechaj Ci, którzy wyżyli się już pęt niewoli nie zapominają o braciach z za kordonu niechaj każdy przyczyni się do utrwalenia szkolnictwa polskiego na terenie Gdańska.

Nowy pancernik niemiecki spuszczono na wodę

Berlin. W porcie wojennym Wilhelmshaven odbyła się dziś uroczystość spuszczenia na wodę drugiego, zbudowanego po wojnie pancernika „B", który otrzymał nazwę „Admiral Scheer". W uroczystości tej wzięła udział stacjonowana w porcie marynarka oraz liczni przedstawiciele władz wojskowych z ministrem Reichswehry gen. Blombergiem i szefem marynarki wojennej admirałem Raederem na czele.

Obecne były również liczne oddziały Stahlhelmu, szturmówki hitlerowskie i tłumy publiczności. Po przemówieniu adm. Raedera aktu chrztu dokonała jedna z córek ministra Reichswehry, nadając nowemu pancernikowi imię „Admiral Scheer", dla uczczenia dowodzącego flotą niemiecką w bitwie pod Skagerrak.

Równocześnie odbyło się oficjalne przejęcie przez marynarkę wojenną i rozpoczęcie służby na pierwszym, zbudowanym po wojnie, pancerniku niemieckim „Deutschland" („Ersatz Lothringen"

Załogę pancernika stanowi dawna, wzmocniona obsada krążownika „Emden" —

—o—

ZNISZCZENIE POLSKI PRZEZ PRUSAKÓW BYŁO NAJWIĘKSZĄ ZBRODNIĄ W CZASACH CHRZEŚCIJAŃSKICH.

Nowy Jork. Znakomity pisarz angielski G. K. Chesterton omawia na łamach „New York Times" upadek liberalizmu w Niemczech. Między innemi Chesterton pisze:

Wychowany zostałem w przekonaniu że Bismark na długo przed wojną światową przyznawał się do polityki krwi i żelaza; że Prusy były usposobieniem militarizmu na długo przez rokiem 1914; że żyjący jeszcze cesarz niemiecki polecił żołnierzom swoim naśladować Hunnów; że aneksja Alzacji i Lotaryngji była zbyt brutalna nawet dla Bismarka; że zniszczenie Polski przez prusaków — które to zniszczenie chcieliby powtórzyć — bynionych w czasach chrześcijańskich. — ło jedną z największych zbrodni popeł- Jednym słowem, na długo przed wojną światową nauczyłem się, że Prusacy są niebezpieczni, dlatego, że filozofja ich nie dopuszcza ani bojaźni bożej, ani szacunku dla godności człowieka, dlatego poprostu, że zawsze okazywali skłonności do działania tak, jak teraz właśnie działają. —

—o—

PAN MARSZAŁEK DZIĘKUJE.

Warszawa. — Sekretarjat osobisty P. Marszałka Piłsudskiego dziękuje uprzejmie wszystkim tym, którzy na dzień 19 marca nadesłali życzenia lub upominki, albo osobiście złożyli podpisy w Belwederze. —

—o—

STRASZNE SKUTKI TORNADA

Nowy Jork. W wschodniej części stanu Texas szalało tornado, które przerzuciło się następnie na stan Arkansas.

Wedle dotychczasowych doniesień, jest 23 zabitych i 12 rannych. Wiele drobniejszych miejscowości zostało całkowicie zniszczonych.

—:o:—

„KATOWICE" w GDYNI.

Przybył do Gdyni statek „Katowice" z ładunkiem 37.000 bel tytoniu oraz 8.000 skrzyń cytryn.

Statek ten przybył bezpośrednio z Morza Czarnego, gdzie załadował tytoń oraz z Palermo na Sycylji, gdzie załadował cytryny.

Zarówno tytoń, jak i cytryny zostały dostarczone w pierwszorzędnym stanie i w rekordowo szybkim czasie.

Komunista rzucił kamieniem w samochód Ks. Walji

LONDYN. W czasie pobytu ks. Walji w Glasgow, gdzie badał on warunki bezrobocia, wydarzył się następujący incydent. Gdy samochód księcia podjechał do jednej z instytucyj robotniczych niewykryty sprawca **rzucił kamieniem, rozbijając szybę samochodu.** Przedtem już na jednym z wylotów ulicy, którą przejeżdżał samochód królewski odbywał się lotny wiec komunistyczny i mówca nie chciał ustąpić, aby dać drogę samochodowi ks. Walji, dopiero interwencją policji ułatwiła następcy tronu przejazd przez ulicę.

W związku z tym incydentem należy pamiętać, że **Glasgow jest miastem fabrycznem, najbardziej dotkniętem przez bezrobocie, które przekracza tam 50 proc. Element komunistyczny jest tam bardzo silny.**

Nie bacząc na to, ks. Walji odbywa swą inspekcję bezrobocia w Szkocji, która potrwa trzy dni.

Kto bardziej winien ręka - czy mózg?

W dniu 19 marca br. we Wrockach na drzwiach oberży p. Balcerowicza i kuźni p. Słomczewskiego zauważono plakaty, których treść stanowiła zniewagę I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Oburzona do głębi niecnym czynem tych, którzy plakaty malowali i rozwiesili, ludność, zawiadomiła natychmiast posterunek P. P.

Przeprowadzone dochodzenia ujawniły już w ciągu kilku dni sprawcę ohydnej zniewagi. Przytrzymano w tej sprawie Bartoszewskiego Bronisława, robotn. zatrudnionego w tartaku p. Olkiewicza oraz Olszewskiego Ignacego, robotnika. Przy konfrontacji obydwu podejrzanych Olszewski Ignacy przyznał się do winy. Olszewski urodzony 30. 10. 1907 w m. Lipnica pow. Wąbrzeskiego wyzn. szym.-kat., kawaler, w wojsku nie służył — nie zna zatem i nie umie odczuć czci i miłości, jaką każdy żołnierz polski otacza swego Wodza Naczelnego.

Z drugiej strony Olszewski nie miał żadnych powodów do przejawiania w tak brutalny sposób swej nienawiści dla I-go Marszałka Polski.

W dniu 29 marca Olszewskiego przy prowadzono do Brodnicy gdzie oddano go do dyspozycji p. Prokuratora. Tegoż dnia z oskarżenia publicznego odbyła się rozprawa w wyniku której Olszewski Ignacy skazany został z art. 127 k. k. NA PÓŁ ROKU WIĘZIENIA.

NA MIEJSCU KATASTROFY LOTNICZEJ —

Jak już donosiliśmy, pod Dixmuidem wydarzyła się okropna katastrofa lotnicza w której zginęło 15 osób. — Na ilustracji widzimy szczątki spalonego aparatu lotniczego.

SPORT NA NOWEJ DRODZE.

Walne zebranie K. S. Pomorzanka

P. STAROSTA KALKSTEIN CZŁONKIEM HONOROWYM KLUBU — NOWE WŁADZE „POMORZANKI"

Wczorajszej niedzieli o godz. 13-tej odbyło się w lokalu p. Klimka walne zebranie Klubu Sportowego „Pomorzanka" przy udziale blisko 30 członków.

Zebranie zagaił prezes Klubu p. *Bednarski* hasłem „Cześć Sportowi" witając p. starostę *Kalksteina*, p. dr. *Ostrowskiego* i przedstawiciela „Głosu Wąbrzeskiego", podając porządek obrad poczem przystąpiono do wyboru prezydjum zebrania.

Marszałkiem zebrania obrano jednogłośnie p. starostę *Kalksteina*, na sekretarza p. *Burszewskiego*. P. Starosta Kalkstein, obejmując przewodnictwo, podziękował ze wybór, przyczem zaznaczył, że sport w powiecie wąbrzeskim wchodzi w okres nowej ery w związku z wybudowaniem boiska. Zaznaczył również, aby każdy członek Klubu zdobył odznakę P. O. S. i odznakę strzelecką.

Po odczytaniu protokółu przez p. Beygera z ostatniego walnego zebrania przystąpiono do sprawozdania ustępującego zarządu. P. Bednarski złożył sprawozdanie za prezesa, za skarbnika p. Szeliga, Komisję Rewizyjną p. Szulc za kierownika sportowego p. Płokarz.

Z sprawozdania wynika, że K. S. Pomorzanka nie mógł należycie w ub. roku pracować z powodu braku boiska, które zostało oddane do użytku dopiero po zamknięciu sezonu piłkarskiego. —

Po udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorjum, przystąpiono do wyboru nowego zarządu. —

Prezesem wybrano jednogłośnie *p. dr. Ostrowskiego*, wiceprezesem p. *Fr. Szeligę*, sekretarzem *p. Beygera*, zast. sekretarza *p. Burszewskiego*, skarbnikiem *p. Szulca*, kierownikiem sportowym *p. Płokarza*, gospodarzem p. *Gorzejewskiego*. —

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą p. p.: *Pokorowski* jako przewodniczący, a *Lewandowski i Kropp jako członkowie.*

Na wniosek p. Szeligi, obrano p. Starostę Kalksteina członkiem honorowym Klubu. Wybór przyjęto hucznymi oklaskami.

Nowo obrany prezes p. dr. Ostrowski obejmując przewodnictwo zebrania podziękował p. Staroście Kalksteinowi za marszałkostwo poczem wygłosił krótkie przemówienie dziękując za wybór, zapewniając członków, że będzie pracował dla Klubu intensywnie.

Na otwarcie sezonu Klub w święta Wielkiejnocy rozegra dwa mecze a na 10-lecie Klubu, przypadające w tym roku odbędą się specjalne uroczystości.

Pod koniec zebrania kapitan drużyny p. Biały zapewnił zarząd, że drużyna będzie współpracował z zarządem i zamierzenia tegoż gorliwie będzie popierać.

Zebranie zakończono hasłem „Cześć Sportowi". —

NA CELE POLSKICH ORGANIZACYJ.

Chicago. Zmarły burmistrz Chicago Czermak pozostawił około 200.000 dol. majątku.

Wśród licznych legatów Czermak przeznaczył 1.000 dol. dla polskich organizacyj dobroczynnych.

Ze sportu

MECZE LIGOWE

Cracovia—Podgórz 3:0 (2:0);
Warta—Polonja 9:2 (1:4);
Ł. K. S.—Legja 2:1 (0:1).

Kowalewo

— *Reorganizacyjne zebranie Koła Przyjaciół Strzelca.* W czwartek odbyło się w Kowalewie reorganizacyjne zebranie Koła Przyjaciół Strzeleckiego.

Zebranie zagaił p. *Gierszewski*, witając przy byłych gości pp: starostę *Kalksteina*, naczelnika Sądu p. sędziego *Chmielewskiego*, p. mec. *Brazewicza*, kom. p. w. i w. f. p. por. Kuliszewskiego i red. „Głosu Wąbrz." po Bol. Szczukę.

Po przemówieniach pp. Gierszewskiego, Starosty Kalksteina i kom. pow. p. w. i w. f. por. Kuliszewskiego przystąpiono do składania deklaracyj członkowskich. Na członków zapisało się przeszło 40 członków.

Następnie wybrano zarząd w skład, którego wchodzą pp.: przewodniczący, mecenas Brazewicz, zast. przew. Gierszewski, nacz. Sądu sędzia Chmielewski jako skarbnik, Madrzyński jako sekretarz. Do komisji Rewizyjnej obrano pp.: Ignatowskiego, Kiszyckiego i Grunwalda. (Szczegółowe sprawozdanie z tego zebrania podamy w jednym z nast. numerów).

— *Zebranie Inwalidów.* Zebranie miesięczne Zw. Inwalidów Wojennych w Kowalewie odbędzie się w niedzielę, dnia 9. IV. br. o godz. 12.30 w lokalu p. Juśkowiaka.

Dla ważnych spraw przybycie wszystkich konieczne.

Zarząd.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wąbrzeźno, dnia 3 kwietnia 1933 roku

— *Pierwsza niedziela kwietnia* minęła pod znakiem niepogody. Przed południem z małemi przerwami padał deszcz. Dopiero po południu się wypogodziło. W związku z opadami deszczowemi temperatura się obniżyła.

— *„Prima aprilis — nie wiesz bo się omylisz"* mówi przysłowie. Przyjętym zwyczajem umieściliśmy parę notatek, tzw. „kawałów prima-aprilisowych". Notatkami temi były „Ciekawy wynalazek", „Przyjazd chóru „Dana" oraz ogłoszenie „Sól". Za notatki te b. przepraszamy. —

— *Komisarz rządowy* przy Magistracie p. Magister *Cwinarowicz* objął z dniem 1 kwietnia urzędowanie.

— *Sprawozdanie* z Walnego Zebrania Tow. Śpiewu „Lutnia" podamy z powodu braku miejsca w nast. numerze. Do nast. numeru odkładamy również recenzję z przedstawienia Młodzieży Żeńskiej.

— *Zbiórka na rzecz Bazyliki Wileńskiej.* — Staraniem miejscowego Komitetu, na czele którego stanął p. dr. *Podlaszewski* odbyła się w dniu wczorajszym zbiórka uliczna na ratowanie Bazyliki Wileńskiej. Ile zebrano podamy w nast. numerze.

— *Zebranie obwodu Pomorskiego Związku Drogerzystów.* W dniu wczorajszym w lokalu p. Klimka odbyło się zebranie obwodowe Pomorskiego Związku Drogerzystów przy b. licznym udziale członków.

Zebranie imieniem miejscowych członków powitał p. Kązimierz *Wietrzyński*, poczem przystąpiono do obrad pod przewodnictwem prezesa obwodowego p. *Skrzypczaka* z Torunia.

Zmarłych członków, w tem śp. Kornaszewskiego z Poznania, dawniej w Wąbrzeźnie — uczczono przez powstanie. — Protokół z ostatniego zebrania odczytał sekretarz obwodowy p. *Sikora* z Torunia. Następnie prezes obwodowy p. Skrzypczak złożył obszerne sprawozdanie ze zjazdu delegatów w Poznaniu, poczem omówiono cały szereg spraw zawodowych. W sprawach tych wystosowano apel do członków, by przez przeciąg 3 lat nie przyjmowano uczni, albowiem wiele pomocników chodzi bez pracy; pozatem poruszono sprawy nieuczciwej konkurencji dającej odczuć się też w Wąbrzeźnie.

Po wspólnym obedzie u p. Klimka, zwiedzono nowocześnie urządzoną drogerję p. *Pruchniewskiego* w Rynku. Uczestnicy wyrażali podziw nad nowoczesnem urządzeniem drogerji. Następnie zwiedzono artystyczną wystawę tapet w drogerji p. *Stienssa* w Rynku.

Na tem zebranie obwodowe zakończono.

— *Zebranie Koła Urzędniczego BBWR.* Dnia 1 kwietnia br. o godz. 19.30 w małej salce p. Szymańskiego odbyło się posiedzenie Urzędniczego Koła BBWR. w Wąbrzeźnie na którem wygłoszono dwa referaty i mianowicie p. prof. Golik mówił o pakcie likwidacyjnym — tyczącym się majątków niemieckich w byłym zaborze pruskim — a p. prof. Winogrodzki wygłosił referat na temat również aktualny p. t. Komunizm, hitleryzm i faszyzm a Legion Młodych. Po referatach wywiązała się dyskusja ożywiona, w której zabierali głos p. insp. Matuszkiewicz, p. prof. Kluska, p. Kornacki i inni.

Po dyskusji prezes BBWR. p. dyr. *Bulanda* reasumując wyniki dyskusji — podkreślił z naciskiem znaczenie Legjonu Młodych dla Państwa jako organizacji mającej na celu odrodzenie życia gospodarczego i kulturalnego w Polsce oraz niebezpieczeństwo jakie czyha na Polskę ze strony naszego sąsiada zachodniego i tej resztki kolonistów niemieckich, mieszkających jeszcze na ziemiach zachodnich, poczem posiedzenie zamknięto o godz. 21,40.

Udział w zebraniu wziął prezes Rady Powiatowej BBWR. p. A. Makowski.

— *Wizytacja z Ministerstwa W. R. i O. P. i Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego w Gimnazjum Państwowem w Wąbrzeźnie.* Dnia 31. III. br. wizytował sprawność zakładu w kierunku Wychowania Fizycznego — Naczelny Wizytator Wych. Fiz. w Polsce, członek Naczelnej Naukowej Rady Wych. Fiz. i P. W. przy p. Marszałku J. Piłsudskim, p. pułkownik *Walerjan Sikorski*, — uczestnicząc na wszystkich lekcjach męskich i żeńskich wychowania fizycznego.

Następnie p. wizytator w towarzystwie dyr. Gimnazjum p. *Bulandy* oraz p. prof. *Golika* — zwiedził miejscowe urządzenia gimnastyczne — specjalnie oglądając powiatowy — bardzo piękny — Stadjon Sportowy P. W. i W. F. — i zwrócił główną uwagę na dobre warunki rozwoju sportu wodnego.

Po oglądnięciu gimnazjalnego klubu wioślarskiego „Vambresia" wyraził p. Wizytator pełne uznanie dla miejscowego społeczeństwa, za poparcie materjalne i moralne tegoż klubu, życząc p. prof. Golikowi oraz uczniowi kl. VII. Chwiałkowskiemu, prezesowi Klubu, pomyślnych rezultatów, w kierunku stworzenia na terenie miasta i powiatu silnego ośrodka sportu wodnego — kajakowego.

Klub Gimnazjalny „Vambresia" jest najlepiej wyposażonym klubem na Pomorzu i rokuje duże nadzieje dalszego rozwoju, przy składzie nowego Zarządu, który szczerze zabiera się do pracy, a to napewno będzie zrozumiana przez tutejsze społeczeństwo, które pośpieszy z doraźną pomocą, — celem dokonania wielu poprawek na przystani i ulepszenia tejże oraz sprzętu.

Musimy pamiętać o tej kardynalnej zasadzie, — że społeczeństwo „zdrowe fizycznie — jest zdrowem moralnie" — „Meus sana in corpore sano" — „Zdrowy duch w zdrowym ciele" mawiali starożytni przodkowie Mussoliniego — Rzymianie, i akcję młodzieży, tą przyszłość narodu — pchnąć w kierunku przyzwoitej rozrywki, zdrowego sportu, jakim jest wodny — kajakowy.

„Frontem do morza", umiłowanie morza, wyrobienie odważnych sterników — żeglarzy, drugich Polaków—Kolumbów — oto nowe zadania do zrealizowania młodego pokolenia, które musi liczyć na poparcie nas starszych, a które odważnie dopomina się dziś należnego miejsca w sztabe egneralnym, opracowującym plony wielkiej mocarstwowej od morza do morza Polski.

— *Koncesja na sprzedaż wyrobów spirytusowych wolna w Jaworzu.* Urząd Skarbowy Akcyz i Monopolów Państwowych w Toruniu ogłasza, że w Jaworzu, pow. wąbrzeski jest wolne miejsce na detaliczną sprzedaż wyrobów spirytusowych z prawem wyszynku. Kandydaci ubiegający się o koncesję na wyżej wyszczególnioną miejscowość winni wnieść w terminie dni 30 od dnia 24 marca br., t. j. najdalej do dnia 24 kwietnia 1933 r. do Urzędu Skarbowego Akcyz i Monopolów w Toruniu. Do podania ostemplowanego znaczkiem stemplowym w kwocie zł. 10 należy dołączyć: 1) świadectwo moralności; 2) obywatelstwa; 3) dowody uprzywilejowania; następnie dowód rozporządzalności lokalem i szkic lokalu. Załączniki winny być ostemplowane znaczkiem 50 gr. Pierwszeństwo do otrzymania koncesji mają inwalidzi wojenni oraz wdowy i sieroty.

— *„Dzieje wolnej miłości"* Dziś i jutro kino „Słońce" wyświetla ładny film *„Dzieje wolnej miłości"* — roli głównej *Norma Scherer.* Na stępny program „W krzyżowym ogniu" z Tom Mixem w roli głównej.

Z powiatu

— *Dębowałąka.* (Uroczysta akademja ku czci Wodza Narodu). W dniu 19 marca odbyła się w tutejszej szkole uroczysta akademja zorganizowana przez tamtejszego kierownika szkoły p. Madejskiego z Dębowejłąki, Związek Strzelecki oraz Powstańcy i Wojacy, by złożyć hołd Wodzowi Narodu. Na program uroczystości złożyły się:

1. Deklamacje młodzieży szkolnej,
2. Przemówienie p. M. Kossaka kier. szkoły z Jaworza, który mówił o zasługach Marszałka Piłsudskiego dla Polski, o której On marzył w dzieciństwie dla któreej tak wiele cierpiał i o Jej niepodległość walczył niestrudzony i dziś dla ugruntowania niepodległości pracuje. To wzór wszelkich cnót obywatelskich.
3. Piękną atrakcją tej uroczystości był występ zespołu muzycznego złożonego z dziatwy szkolnej pod kierunkiem p. Madejskiego, który swą duszą umuzykalnioną niby przelał w tę dziatwę grającą, uświetniając przez to tę akademję. Zebrani gorąco oklaskiwali pięknie grającą młodzież pod kierunkiem swego wykonawcy.

Całość wypadła imponująco. Uroczystość zakończono gromkim okrzykiem na cześć Wodza.

Cześć tym, którzy umieją cenić zasługi Marszałka Piłsudskiego i wszczepiać ducha ofiarności i pracy dla Państwa w szeroki ogół społeczeństwa.

— *Jaworze.* (Zebranie rodzicielskie) W dniu 25 marca odbyło się zebranie rodzicielskie w tamtejszej szkole pod przewodnictwem keir. szkoły p. M. Kossaka, który wygłosił obszerny referat na temat współpracy domu ze szkołą — analizując poszczególne formy tej współpracy.

Podano tam również na okres wiosenny plan zabiegów wykonawczych, które realizować ma nietylko sama szkoła, ale w pewnej części sami rodzice w porozumieniu z wychowawcami. Postanowiono wyłonić stały Komitet rodzicielski do współpracy, oraz zorganizować Koło absolwentów tamtejszej szkoły, by młodzież, która opuściła szkołę mogła z nią nadal kontakt utrzymywać i pogłębiać swą wiedzę szczególnie obywatelską. Po krótkiej dyskusji dla zebranych rodziców odbył się pokaz prac uczniowskich ze wszystkich przedmiotów nauczania. Najciekawszym był dział robót ręcznych (introligatorstwo). O pracach uczniowskich wyrażono się z uznaniem.

Z zadowoleniem wielkim również wyrażono się o zespole muzycznym złożonym z dzieci szkolnych, będącym pod kierunkiem pana nauczyciela Gryzy, który swój wolny czas poświęca młodzieży bezinteresownie.

Następne zebranie uchwalono zwołać w przyszłym miesiącu.

Cześć pracy!

— *Pływaczewo.* (Walne zebranie Związku Strzeleckiego) W ubiegłą niedzielę odbyło się walne zebranie miejscowego Oddziału Związku Strzeleckiego pod przewodnictwem prezesa p. Klimka Władysława. Z przedłożonego sprawozdania wynika, że Oddział liczy obecnie 18 członków czynnych. Odbyło się jedno zebranie zakończył trzykrotnym okrzykiem na cześć brania zwykłe, 16 zebrań ćwiczebnych i Oddział brał udział w Powiatowem Święcie P. W. i W. F. —

W skład nowego zarządu na rok bieżący weszli pp. Klimek Wł., Górski Józef, Czop Michał, Kwiatkowski Antoni, Melkowski Jan, Melkowski Władysław oraz Rączka Józef jako komendant.

P. prezes przedstawił zachłanność pruską na ziemię Pomorską, wzywał młodzież do jaknajwiększego brania udziału w ćwiczeniach Oddziału, oraz przedłożył rezolucję protestacyjną przeciwko znanej mowie Hitlera, którą jednogłośnie Oddziału prezes solwował zebranie.

Po załatwieniu szeregu spraw wewnętrznych uchwalono.

— *Ostrowite.* (Zebranie BBWR). Onegdaj odbyło się walne zebranie Koła Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. Po sprawozdaniu ustępującego zarządu wybrano nowy zarząd Koła. Zarząd przedstawia się jak następuje: prezes p. K. Krużycki, wójt; wiceprezes p. Brzeziński, kier. szkoły; sekretarz p. Golasiński, skarbnik p. Maszkiewicz. Po wyborza zarządu zebrani uchwalili rezolucję potępiającą wrogie zakusy Hitlera na polskie Pomorze.

— *Obchód Imieninowy.* Zaraz po zebraniu BBWR odbyła się akademja ku czci Marszałka Piłsudskiego urządzona przez szkoły z Ostrowitego i Poćwiardowa. Na program akademji złożyły się deklamacje i śpiewy wykonane przez dzieci szkolne oraz przedstawienie pod tyt.: „Jak Bolek został harcerzem". Całość akademji wypadła bardzo dobrze, dzięki dzieciom, które wywiązały się z swych zadań znakomicie.

— *Osieczek.* (Obchód ku czci P. Marszałka Placówka Związku Powstańców i Wojaków w Osieczku zorganizowała w niedzielę, dnia 19 marca rb. w sali p. Jaranowskiego w Osieczku akademję z okazji imienin Pierwszego Marszał ka Józefa Piłsudskiego.

W akademji wzięły udział placówka Zw. Powst. i Wojaków, koło BBWR., Kółko Rolnicze, szkoły oraz licznie zebrani goście z Osieczka i Piwnic.

Akademję zagaił prezes druh Jaranowski. Obszerny i treściwy referat o życiu, działalności i zasługach Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, wygłosił druh referent o-światowy Antoni Gamoliński. Na dalszy program składały się deklamacje, inscenizacja oraz śpiewy dziatwy szkolnej.

Pod koniec akademji zreferował druh wiceprezes Wiktor Piotrowski ostatnie wypadki jakie rozegrały się w Niemczech w związku z objęciem władzy przez Hitlera oraz jego zakusom na całość Rzeczypospolitej Polskiej. Następnie referent odczytał rezolucję treści następującej:

Mieszkańcy gmin Osieczka i Piwnic zebrani na akademji ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego ,przyrzekają że na Jego zew staną pod broń i bronić będą ziemi Pomorskiej przeciw brutalnym zakusom Niemec. Rezolucja została jednogłośnie przyjęta, czego dowodem były licz ne oklaski.

Po uchwaleniu rezolucji, przeczytał p. Zuckermann, wójt z Piwnic, rolniczy komunikat Zarządu Pow. BBWR w związku z imieninami Mar szałka Józefa Piłsudskiego. Przed rozejściem komendant placówki druh Meller Ludwik podziękował serdecznie zebranym za tak liczny udział w akademji.

Wspólnym śpiewem Boże coś Polskę zakończono uroczystość imieninową.

— *Mlewo.* (Zebranie Kółka Rolniczego). — W ubiegłą niedzielę w lokalu p. Majewskiego odbyło się zebranie Kółka Rolniczego pod przewodnictwem ks. prał. Gulgowskiego. Na początku zebrania utworzono Koło Plantatorów Buraków Cukrowych, do którego przystąpili wszyscy plantatorzy z Mlewa i okolicy. Następnie po poruszeniu licznych spraw rolniczych, przew. solwował zebranie.

— *Mlewo—Rychnowo.* (Z życia Ogniska K. P. W.). W poniedziałek dnia 20 ubm. o godz. 13.30 w poczekalni stacji kolejowej w Mlewcu odbyło się zebranie miesięczne K. P. W. Ognisko Rychnowo-Mlewec. Pierwszą część zebrania poświęcono na akademję ku czci Wodza Narodu, na program której złożyło się:

1. odczytanie rozkazu Okręgu, 2. Życiorys Marszałka, 3. Przemówienie prezesa Ogniska ob. Warczaka zakończone trzykrotnem okrzykiem na cześć Wodza Narodu, 4. Hymn Narodowy.

Po skromnej lecz podniosłej akademji ob. prezes zdał sprawozdanie ze Zjazdu Okręgowego, oraz odczytał artykuł p. t. „Kolejowe transporty wojskowe.

W wolnych głosach ustalono sposób alarmu wojskowego, oraz pobudowanie prowizorycznej strzelnicy wojskowej na terenie maj. Mlewiec. Sprawę alarmu i strzelnicy referował instr. p. w. i w. f. ppor. rez. Milewski z Mlewa. W sprawie zezwolenia budowy strzelnicy, prezes ob. Warczak przyobiecał zwrócić się do Dr. Koernera z Mlewca.

Następnie po zakończeniu miesięcznego zebrania odbyły się zajęcia wojskowe pod kier. instr. p. w. i w. f. ppor. rez. Milewskiego kier. szkoły z Mlewa. Tematem zajęć wojskowych było: granat, jego działanie i użycie w walce.

Zebranie i ćwiczenia zakończono o godz. 17 hasłem „Cześć".

RUCH TOWARZYSTW

— *Baczność Podoficerowie Rezerwy.* W sobotę dnia 8 kwietnia br. o godz. 20-tej odbędzie się w hotelu pod „Białym Orłem" zebranie miesięczne Koła.

Ze względu na ważne sprawy obecność wszystkich członków konieczna.

Goście mile widziani. Zarząd.

— *Baczność Sokoli!* W pnioedziałek 3 bm. odbędzie się kurs przeciwgazowy o godz. 8-mej wiecz w szkole powszechnej męskiej dla członków tow. — Przybycie zgłoszonych obowiązkowe. Niezgłoszeni zapiszą się na kursie.

Zarząd.

— *Związek Inw. Woj. R. P. koło Wąbrzeźno* zebranie miesięczne odbędzie się w dnia *9 kwietnia* w lokalu p. Markuszewskiego o godz. 2 po poł. Obecność członków konieczna

Zarząd.

— *Placówka Powstańców i Wojaków O. K. VIII. w Wąbrzeźnie.* Zebranie Zarządu odbędzie się w czwartek dnia 6 bm. o godz. 8 wieczorem w hotelu pod „Białym Orłem". — Miesięczne zebranie Placówki odbędzie się w dniu 8 bm. o godz. 8 wieczorem w małej salce hotelu p. Szymańskiego. Obecność wszystkich członków konieczna, ze względu na mający odbyć się zjazd zarządów placówek z całego powiatu wąbrzeskiego ze współudziałem naczelnego komendanta Związku Powstańców i Wojaków O. K. VIII p. gen. Pasławskim.

Zarząd

URZĘDOWE SPRAWOZDANIE TARGOWE KOMISJI NOTOWANIA CEN

Poznań dnia 30. 3. 33 r.

BYDŁO:

Woły:	
pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	62—65
mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54—60
mięsiste tuczone starsze	46—50
miernie odżywione	34—46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	54—58
tuczone mięsiste	45—46
nietuczone, dobrze odżywione starsze	32—38
miernie odżywione	30—32
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	58—62
tuczone mięsiste	52—56
nietuczone dobrze odżywione . .	40—46
miernie odżywione	34—38
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	50—56
tuczone mięsiste	46—54
nietuczone, dobrze odżywione . .	36—42
miernie odżywione	30—34
Młodzież:	
Dobrze odżywione	34—38
miernie odżywione	30—34
CIELĘTA:	
b) najprzedniej. cielęta tuczne . .	60—68
tuczone cielęta	52—56
dobrze odżywione	40—48
Miernie odżywione	34—42

Drukiem i nakładem: Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki — Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno, ul. Mickiewicza nr. 1.